

Responsabilitat Civil**2013/2014**

Codi: 102234

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Susana Navas Navarro

Correu electrònic: Susana.Navas@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per a un bon coneixement de la responsabilitat civil és imprescindible el coneixement profund del dret civil patrimonial i del tema de la prescripció.

Objectius

Com a objectius de l'assignatura es poden esmentar els següents:

1. aprofundir en els conceptes fonamentals de la responsabilitat civil
2. afrontar els problemes pràctics que l'estudiant tindrà en l'exercici de la professió en el futur
3. Destacar la importància de l'assegurança en un món global

Competències**Dret**

- Analitzar adequadament les qüestions vinculades amb la igualtat entre homes i dones.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Identificar els conflictes d'interessos subjacents en litigis i casos reals.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Incorporar els mecanismes necessaris per conèixer, valorar i aplicar les reformes legislatives així com per seguir els canvis que es produeixen en una determinada matèria.
- Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
- Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes fonamentals del dret civil.
2. Analitzar les institucions pròpies del dret patrimonial.
3. Aplicar els conceptes de manera transversal en les diverses matèries que compreses en el dret civil a partir de la jurisprudència emanada dels diferents òrgans jurisdiccionals.
4. Aplicar els coneixements adquirits en l'elaboració de documents que reflecteixin determinats interessos jurídics.
5. Aplicar estratègies comunicatives per identificar i exposar conflictes de caràcter jurídic en els diversos àmbits del dret civil, civil familiar, de successions, de consum, de menors, de responsabilitat civil.
6. Aplicar estratègies per a produir textos escrits i orals en els diversos àmbits del dret civil.
7. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
8. Contextualitzar les formes de creació del dret en l'àmbit patrimonial.
9. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
10. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
11. Distingir el context sociojurídic de les diverses institucions civils.
12. Elaborar informes sobre els nous canvis legals.
13. Exposar oralment, amb un discurs crític, les reformes de les institucions civils.
14. Identificar els conflictes d'interessos que pretén resoldre el legislador quan elabora normes civils.
15. Interpretar críticament els fonaments del dret civil.
16. Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
17. Produir textos orals en els diversos àmbits del dret civil, en què es demostrin capacitats comunicatives específiques.
18. Produir textos orals i escrits exposant punts de vista propis que incideixin en les institucions juridicocivils.
19. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
20. Redactar textos escrits (contractes, testaments).
21. Resoldre interferències entre els diferents interessos en conflicte presents en les normes civils.
22. Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
23. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Continguts

TEMA 1. ELS ELEMENTS DE LA RESPONSABILITAT CIVIL

1. Responsabilitat civil extracontractual i contractual
2. Responsabilitat civil derivada del dany ocasionat per la comissió d'un delict
3. Naixement de la responsabilitat civil. Requisits:
 - 3.1. Comportament danyós. Antijuridicitat i imputabilitat
 - 3.2. El dany:
 - 3.2.1. Concepte i classificació
 - 3.2.2. Evolució jurisprudencial del dany moral
 - 3.2.3. Especial referència al "dany econòmic pur"
 - 3.3. El nexa causal
 - 3.3.1. Interferències en el nexa causal. Distinció cas fortuït i força major
 - 3.3.2. Producció del dany per diverses persones

3.3.3. Producció del dany per un membre indeterminat d'un grup

3.4. Criteri d'imputació: responsabilitat per culpa i responsabilitat objectiva

3.4.1. Evolució jurisprudencial de la responsabilitat per culpa

3.4.2. Responsabilitat objectiva i legislació espanyola. Supòsit especial: esports i professions de risc

TEMA 2. LA REPARACIÓ DEL DANY

1. Vies de reparació del dany: convenis transaccionals i reclamació judicial

2. Formes de reparació del dany: rescabament en forma específica i rescabament pecuniari

3. Valoració del dany i baremació

4. La concurrència d'indemnitzacions per un mateix dany

5. Les indemnitzacions per raó de solidaritat

5.1. Indemnitzacions a les víctimes de terrorisme

5.2. Indemnitzacions a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual

5.3. Indemnitzacions a les víctimes d'infeccions sanitàries

6. Prescripció de l'acció

TEMA 3. LA RESPONSABILITAT CIVIL PER FET ALIÈ

1. Introducció a la responsabilitat per fet aliè. Presumpció de culpa

2. La responsabilitat de pares i tutors

2.1. Fonament i requisits

2.2. Criteri d'imputació

3. La responsabilitat de l'empresari

3.1. Fonament i requisits

3.2. Acció de repetició

3.3. Indemnitzacions per accident laboral: acumulació o no de prestacions a càrrec de la seguretat social. Doctrines jurisprudencials del TS

4. La responsabilitat del Centre docent d'ensenyament secundari i dels professors

4.1. Concepte i requisits

4.2. Subjectes responsables

4.3. Acció de repetició

TEMA 4. LA RESPONSABILITAT CIVIL I EL DRET DE FAMÍLIA

1. Introducció. El model de diligència en l'àmbit de la família

2. Responsabilitat civil derivada de les relacions paterno-filials:

- 2.1. Responsabilitat civil derivada del caràcter extramatrimonial de la filiació
- 2.2. Responsabilitat civil derivada de l'incompliment de l'exercici de la potestat parental
- 2.3. Responsabilitat civil pels danys prenats ocasionats pels progenitors
- 3. Responsabilitat civil derivada de l'incompliment de deures del matrimoni

TEMA 5. LA RESPONSABILITAT CIVIL EN CAS DE LESIÓ DE L'HONOR, LA INTIMITAT I LA IMATGE

- 1. Honor, intimitat personal i familiar i pròpia imatge com drets de la personalitat: concepte i caràcters
- 2. Conflicte entre drets fonamentals: honor, intimitat, pròpia imatge versus llibertat d'expressió i d'informació
- 3. La intromissió il·legítima: Supòsits. El consentiment com a causa de justificació
- 4. Tutela civil. Contingut de la protecció civil
 - 4.1. Cessament de la intromissió
 - 4.2. Presumpció de perjudici
 - 4.3. Indemnització. Beneficiaris
- 5. Intimitat i dret fonamental a la llibertat informàtica
 - 5.1. Introducció. La doctrina del Tribunal constitucional en aquest tema
 - 5.2. Àmbit d'aplicació de la LO 15/1999, de 13 de desembre de protecció de dades de caràcter personal
 - 5.3. Règim jurídic dels fitxers privats

TEMA 6. LA RESPONSABILITAT CIVIL DAVANT DELS CONSUMIDORS I DELS USUARIS

- 1. Els diferents règims de responsabilitat en el Reial Decret-Legislatiu 1/2007 i Codi de Consum de Catalunya
- 2. Disposicions generals en matèria de responsabilitat
 - 2.1. Titular del dret a la indemnització. El concepte de consumidor i usuari
 - 2.2. Productes i serveis dels que es respon
 - 2.3. Criteris d'imputació
 - 2.4. Subjectes responsables. Solidaritat
 - 2.5. Danys indemnitzables
 - 2.6. Accions. Terminis. Sistema arbitral de consum (Reial Decret-Legislatiu 231/2008, de 15 de febrer)

3. Danys causats per altres béns i serveis

3.1. Règim general de responsabilitat

3.2. Règim especial de responsabilitat

TEMA 7. ELS DANYS PER PRODUCTES DEFECTUOSOS

1. Dret comunitari en matèria de danys per productes defectuosos: la Directiva 85/374/CEE, de 25 de juliol

2. Concepte de producte i concepte de defecte. Tipus de defectes

3. Subjectes responsables. Concepte de fabricant i responsabilitat del proveïdor

4. Nexe causal. Causes d'exoneració de la responsabilitat. Els riscos del desenvolupament: en especial, els medicaments i productes que procedeixen del cos humà

5. Danys: tipologia

6. Accions: legitimació i terminis

TEMA 8. LA RESPONSABILITAT CIVIL MÈDICA I HOSPITALÀRIA

1. Responsabilitat mèdica i hospitalària com responsabilitat contractual i extracontractual. Supòsits

1.1. Medicina privada. Responsabilitat contractual indirecta

1.2. Medicina pública. Conflicte de jurisdiccions

1.3. Responsabilitat de l'equip mèdic

1.4. Aplicació del règim de responsabilitat del Reial Decret-Legislatiu 1/2007

2. Responsabilitat pels danys causats pels medicaments i pels productes sanitaris

3. El concepte de «lex artis». Consentiment informat i autonomia del pacient

4. La prova de la culpa mèdica. Darrera doctrina jurisprudencial: la prova de presumpcions en matèria de responsabilitat mèdica

5. La doctrina jurisprudencial del Wrongful Life i Wrongful Birth

TEMA 9. LA RESPONSABILITAT CIVIL PER DEFECTES EN LA CONSTRUCCIÓ

1. Evolució legal i jurisprudencial de la responsabilitat per defectes en la construcció en l'ordenament jurídic-privat

2. La responsabilitat civil per defectes en la construcció en la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació

2.1. Subjectes responsables. Suavitització legal del criteri de la solidaritat

2.2. Defectes. Tipologia

2.3. Criteri d'imputació

2.4. Terminis de garantia. Accions i terminis de prescripció

3. La responsabilitat civil per defectes en la construcció en el Codi civil: arts. 1591 i 1909 CC

4. La responsabilitat civil per defectes en la construcció en el Reial Decret-Legislatiu 1/2007 (art. 149)

TEMA 10. LA RESPONSABILITAT CIVIL D'ALTRES PRESTADORS DE SERVEIS

1. La responsabilitat derivada de la prestació de serveis jurídics

1.1. Advocats i procuradors: supòsits, normes aplicables i criteri d'imputació. Referència a la Llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals

1.2. Notaris: supòsits, normes aplicables i criteri d'imputació

1.3. Registradors de la propietat: supòsits, normes aplicables i criteri d'imputació

1.4. Àrbits. Referència a l'art. 21 de la Llei d'arbitratge

2. La responsabilitat dels prestadors de serveis de la societat de la informació. Llei 34/2002, d'11 de juliol de serveis de la societat de la informació i del comerç electrònic

2.1. Concepte de prestador de serveis i de servei de la societat de la informació

2.2. Règims específics de responsabilitat (arts. 13 a 17 Llei 34/2002)

3. La responsabilitat del veterinari. Consideració jurídica dels animals

TEMA 11. LA RESPONSABILITAT PER L'ÚS DE VEHICLES A MOTOR

1. Doble règim de responsabilitat:

1.1. Introducció

1.2. Subjectes responsables. El propietari del vehicle

1.3. Danys. Classes. Valoració mitjançant barems

1.4. Perjudicats

2. Assegurança obligatòria i assegurança voluntària. Satisfacció de la indemnització en l'àmbit de la primera

3. El consorci de compensació d'assegurances: supòsit de la seva intervenció en matèria de responsabilitat per l'ús de vehicles a motor

4. Qüestions processals: procés verbal i procés executiu

TEMA 12. LA RESPONSABILITAT CIVIL EN CAS D'INFRACCIÓ DELS DRETS D'AUTOR

1. Autor i modalitats de coautoria

2. Objecte de protecció: l'obra. El requisit de l'originalitat

3. Contingut dels drets d'autor: facultats morals i patrimonials. Altres drets

4. Duració i domini públic

5. Accions de protecció dels drets d'autor. Les publicacions on-line i pàgines web

6. Les entitats de gestió

TEMA 13. ALTRES SUPÒSITS DE RESPONSABILITAT OBJECTIVA

1. Danys derivats de la navegació aèria: Llei 48/1960, de 21 de juliol, de navegació aèria modificada per la Llei 5/2010, de 17 de març
2. Danys nuclears: Llei 12/2011, de 27 de maig, sobre responsabilitat civil per danys nuclears o produïts per materials radioactius
3. Danys causats en l'exercici de la caça. La Llei de Caça de 4 d'abril de 1970 i Reglament de 25 de març de 1971
4. Responsabilitat per immissions: abús de dret i exercici antisocial del dret subjectiu. Dret a la intimitat. Danys ecològics
5. Responsabilitat pels fets causats pels animals
6. Responsabilitat pels danys causats per coses inanimades. Referència a l'art. 1910 CC

TEMA 14. EL CONTRACTE D'ASSEGURANÇA DE RESPONSABILITAT CIVIL

1. Concepte, caràcters i fonament
2. Classes d'assegurances de responsabilitat civil. L'assegurança obligatòria. Règim jurídic
3. Acció directa contra l'assegurador
4. Excepcions oposables per l'assegurador

Metodologia

El procés d'aprenentatge té com a base el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 *Classes magistrals*: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. *Classes pràctiques*: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en l'aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en l'aula, estudi i discussió oral de textos jurídics, bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs de l'assignatura, de l'elaboració d'un glossari de conceptes. El contingut concret d'aquestes activitats el determinarà el professor de cada grup.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents: es tracta de documents de les activitats pràctiques que seran lliurades i analitzades a l'aula (vegeu 1.2). Es pot tractar de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor extrets de sentències dels tribunals. També es proposa com activitat autònoma un examen parcial, la forma concreta del qual la determinarà cada professor en el seu grup.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics i la preparació de l'examen parcial. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca de la documentació de forma autònoma.

3.3. Lectura comprensiva de textos jurídics: Els textos jurídics poden ser sentències, normes articles de revista o monografies, a més del manual o dels manuals recomanats. El tipus de text jurídic concret es determinarà per cada professor segons el seu grup.

Part del material jurídic a disposició de l'estudiant es lliurarà mitjançant el campus virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes magistrals	29,5	1,18	4, 5, 6, 10, 12, 13, 16, 23
classes pràctiques	7,5	0,3	2, 9, 10, 18, 21, 22
Tipus: Supervisades			
aplicació pràctica de coneixements teòrics	8	0,32	10, 11, 17, 18, 19, 22, 23
Tipus: Autònomes			
cerca de bibliografia i jurisprudència	10	0,4	3, 4, 8, 9, 10, 20, 23
estudi	43,5	1,74	6, 8, 12, 16, 17, 18, 23
examen parcial	1,5	0,06	9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 19, 22
lectura textos jurídics	30	1,2	2, 3, 4, 19, 22, 23
redacció de treballs	20	0,8	3, 4, 6, 7, 9, 12, 15, 16, 17

Avaluació

SISTEMA D'AVUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES I SISTEMA DE QUALIFICACIONS

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ ORDINARI: combina l'avaluació continuada i la resolució d'un examen final teòric-pràctic, que podrà ser oral o escrit segons el professor de cada grup.

1.1. Avaluació continuada:

Requereix assistir a les classes pràctiques, lliurar els treballs proposats i resoldre, en el seu cas, a l'aula les activitats avaluables. Se superarà l'avaluació continuada quan:

- s'hagi fet l'examen parcial (obligatori i no alliberatori)
- aplicació pràctica de conceptes teòrics
- s'hagi superat l'exposició oral d'un text jurídic proposat pel professor

Les tres activitats avaluables són obligatòries.

El promig de les diferents qualificacions obtingudes de les activitats avaluables ha de ser com a mínim de 5 punts (vegeu activitats d'aprenentatge).

1.2. Examen final:

Només es podrà realitzar si s'ha superat l'avaluació continuada. El tipus concret d'examen (oral, escrit, desenvolupament de preguntes, multiple choice, etc...) serà determinat per l'equip docent. Els estudiants s'examinen de tot el programa.

1.3. Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada tindrà un valor del 30% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen tindrà un valor del 70% de la qualificació de l'assignatura.

Quan s'hagi superat l'avaluació continuada i s'hagi obtingut un mínim de 5 punts a l'examen final ordinari, la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà fent el promig corresponent. L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un promig mínim de 5 sobre 10.

Atenció: quan la qualificació de l'examen final ordinari sigui inferior a 5 la nota final serà suspens.

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ SUBSIDIARI: per accedir a la re-avaluació s'ha d'haver superat l'avaluació continuada amb un mínim de 5 punts i el promig d'aquesta amb la nota de l'examen final ordinari ha d'ésser com a mínim 4 punts sobre 10. Es farà un examen final teòric-pràctic el qual s'haurà de superar amb un mínim de 5 punts. Els alumnes s'examinen de tot el programa.

Quan s'hagi superat l'avaluació continuada i s'hagi obtingut un mínim de 5 punts a l'examen, la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà fent el promig corresponent.

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un promig mínim de 5 sobre 10.

3. CONVOCATÒRIES

El nombre de convocatòries està establert en la normativa de permanència.

En l'examen final ordinari no presentar-se sense causa justificada o retirar-se després d'haver estat comunicades les preguntes, implica esgotar la convocatòria.

Tant l'examen final ordinari com el subsidiari serà el mateix per a tots els grups de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
examen final ordinari	70%	0	0	2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 22, 23

examen parcial+exposició oral+aplicació pràctica de conceptes teòrics	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 8, 10, 14, 16, 20, 22, 23
re-avaluació	70%	0	0	1, 5, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

1. F. Reglero Campos/ J. M. Busto Lago, Lecciones de responsabilidad civil, 2ª. ed., Dykinson, Madrid, 2013.
2. <http://www.lndret.com>
3. R. Bercovitz y otros, Manual de propiedad intelectual, 5ª edic, Tirant Lo Blanch, Valencia, 2012.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA:

1. A. López López y otros, Tratado jurisprudencial de responsabilidad civil, Tirant Lo Blanch, Valencia, 2013.
2. F. Reglero Campos (coord.), Tratado de la responsabilidad civil, 3 vols., 4ª ed., Aranzadi, 2008.
3. M. Yzquierdo Tolsada, Responsabilidad civil contractual y extracontractual, Madrid, 1993.
4. F. Reglero Campos, Accidentes de circulación: responsabilidad civil y seguro, 1ª ed., Pamplona, 2004.
5. J. Santos Briz et alii, La responsabilidad civil, 2 Vol., Madrid, 2008.
6. L. Díez-Picazo, El escándalo del daño moral, 1ª edic., Madrid, 2008.
7. P. Salvador Coderch/F. Gómez Pomar, Tratado de la responsabilidad civil del fabricante, 1ª ed., Aranzadi, Pamplona, 2008.

LEGISLACIÓ:

- Codi civil de Catalunya
- Codi civil espanyol
- Llei de propietat intel·lectual
- Legislació especial en matèria de RC